

NOTAT – SFS DKS

Notat ang opprettelse av sentral generell særavtale mellom Creo og KS om midlertidig ansettelse i kommuner og fylkeskommuner/regioner i forbindelse med turnéer i Den kulturelle skolesekken (DKS).

DKS:

DKS er ei nasjonal satsing som skal bidra til at alle skoleelever i Norge får møte profesjonell kunst og kultur av alle slag. DKS er et samarbeidsprosjekt mellom Kulturdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Kulturtanken (tidl. Rikskonsertene) fikk i 2016 det nasjonale ansvaret for ordninga. Mål og prinsipper for ordninga er formulert i Stortingsmelding nr 8 (2007-2008) «Kulturell skulesekk for framtida»:

Omfang, antall kunstnere og økonomi:

DKS har en stor betydning for kunstnere, deres levebrød og kunstneriske virke. I løpet av 2017 engasjerte ordningen i alt hele 4517 utøvere. Disse turnerte rundt i hele Norge med 3087 kunstproduksjoner. DKS- ordningen har opparbeidet seg en stor økonomisk betydning som preger det norske kunst- og kulturlandskapet, og med effekt ut over skolens område. I tillegg til de 270 millioner bevilgede spillemidler i 2017, kom en rekke lokale og regionale midler fra fylkeskommunene, abonnementskommunene, direktekommunene, ulike institusjoner som Nasjonalmuseet og andre museer, orkestrene, teatrene, Scenekunstbruket og andre nasjonale og regionale kunst- og kulturinstitusjoner. Det totale antall midler i DKS-ordningen beløp seg til 428,9 millioner kroner¹.

Overenskomsthistorikk:

Det hadde i mange år eksistert en overenskomst mellom LO og MFO (nå Creo) på den ene siden, og Kulturdepartementet og Rikskonsertene på den andre siden om lønns- og arbeidsvilkår for korttidsengasjerte utøvere i Rikskonsertenes skolekonsertordning. Men i og med at Rikskonsertene ble langt ned, utløp denne avtalen sommeren 2018. Denne avtalen var en avtale om *lønnsforhold*, der alle utøverne var *midlertidige ansatte*. Det er derfor viktig for oss i Creo – og for de andre kunstnerorganisasjonene – å få etablert en ny avtale om lønns- og arbeidsforhold for våre medlemmer på dette området.

Av grunner som det tar for lang tid å redegjøre for her, og som blant annet involverer et Kulturdepartement som ikke helt skjønnte systemet med partsforhold i arbeidslivet, tok det lang tid å komme i samtaler med KS om dette. Men våren 2018 ble det opptatt forhandlinger. Det ble raskt avklart at KS ikke hadde kapasitet til å forhandle frem en lønnsavtale i 2018, men som start fikk vi tilbakemelding på at KS kunne tenke seg å fremforhandle en avtale om *oppdragsgiverforhold*, og så senere komme tilbake til forhandlingsbordet for å diskutere lønnsavtale/særavtale. Det er viktig å merke seg at vi på vår side av bordet fikk inntrykk av at KS på det tidspunktet var villige til å diskutere/forhandle en lønnsavtale i framtida. Dette var også en forutsetning fra vår side for å kunne forhandle kun om en oppdragsgiveravtale.

¹ Den kulturelle skolesekken – årsrapport 2017.

Noe av bakgrunnen her er også at det i noen år har eksistert to avtaler fremforhandlet av «DKS-utvalget» i Kunstnernetverket². Dette er to rammeavtaler der den ene regulerte oppdrag i næring og den andre som midlertidig ansatt lønnsinntaker.

Våren 2018 forhandlet vi derfor frem en rammeavtale; ASA 4401. Rammeavtalens formål er å regulere vilkår for avtaler mellom fylkeskommuner/kommuner og kunstnere som oppdragstakere/ selvstendig næringsdrivende som engasjeres for oppdrag for Den kulturelle skolesekken. Det er viktig å være klar over at rammeavtalen ikke er en tariffavtale. KS anbefaler derfor fylkeskommunene og kommunene å vedta avtalen og å legge den til grunn når de skal inngå de individuelle oppdragsavtalene i DKS. Kulturtanken har også i sitt tildelingsbrev lagt inn avtalen som den «bransjestandard» fylkene og 100%-kommunene skal følge.

Hvorfor behøver vi en egen lønnsavtale?:

Vi har ett stort press fra mange av våre erfarne medlemmer, som i mange år turnerte som arbeidstakere i Den kulturelle skolesekken. De ønsker fremdeles å ha de rettighetene som et ansettelsesforhold fører med seg, som rett på sykepenger, dagpenger, forsikringer og – ikke minst – pensjon. Mange – de fleste – av disse har andre mindre arbeidsforhold, gjerne i en kulturskole, på en MDD-linje og/eller i UH-sektoren, og med dagens nye pensjonssystem, der alle pensjonspoeng teller, vil pensjonsopptjening også i DKS-systemet komme godt med når pensjonsalderen etter hvert kommer. NB; det kan tenkes at forhandlingsavdelingen vil peke på at det er vanskelig å innberette pensjon på bakgrunn av dagshonorar. Dette har vi fått avkreftet fra en av Norges fremste eksperter på pensjonssystemene, han sier at om partene er villige til å finne en løsning på dette, er det uproblematisk å finne en god og rettferdig teknisk løsning som alle kan leve godt med.³

Vi mener også at det må tenkes prinsipielt her, vi som tariffparter bør etterstrebe et regulert og ordnet arbeidsliv, og et arbeidsliv der ansettelse og ikke oppdragsavtaler skal være det primære. Vi håper og tror at KS har som prinsipp at de som arbeider for og i kommunene skal engasjeres som *arbeidstakere*.

Vi er også av den oppfatning at gjeldende hovedtariffavtale i dette området simpelthen er umulig å bruke for turnerende kunstnere. Den har blant annet ingen løsninger for dagsatser eller forberedelser, og er generelt dårlig rigga for turnelivet. Det er heller ingen kode for DKS-kunstner, eller andre koder som er egnet til denne gruppen, og lønssystemet er heller ikke innrettet på den type avlønning som vi ser er den eneste fornuftige; lik lønn for likt arbeid, gjennom samme dagshonorar for alle.

Vi i Creo – og vi har alle andre kunstnerorganisasjoner med oss⁴ – mener at en frittstående, uttømmende avtale er den mest hensiktsmessige måten å tilnærme seg dette spesielle feltet

² Kunstnernetverket samler 19 landsomfattende organisasjoner som representerer skapende og utøvende kunstnere i Norge. Samlet har disse forbundene om lag 29 000 medlemmer. Kunstnernetverket arbeider med kunstnerpolitikk, med spesiell vekt på kunstners inntektsforhold, sosiale rettigheter, stipend, vederlag og opphavsrett. Nettverket ble etablert i 2011

³ Steinar Fuglevåg i Fagforbundet.

⁴ Grunnen til at det kun er Creo som fremmer dette kravet, og ikke – som det kunne være – alle berørte kunstnerforbund, er at det kun er Creo av kunstnerforbundene som er medlem i en hovedorganisasjon, og hovedavtalen i KS har en bestemmelse om at det kun er fagforeninger tilknyttet en hovedorganisasjon som kan forhandle med KS. Men som dere kanskje er klar over har vi full støtte fra alle de andre kunstnerorganisasjonene, og vi er i tett dialog med dem om tekster, framdrift og krav.

på. Vi er klar over at det finnes prinsipielle motforestillinger mot en slik tilnærming, men vi mener at det å gå for en særavtaleløsning i dette meget spesielle området ikke vil rukke ved prinsippet om hovedavtalens status og posisjon.

Vi håper derfor at KS ser fornuften i å skape en avtale som ivaretar kunstnere som jobber for skolesekken, og gjør det mulig for også dem å ha en viss trygghet i arbeidslivet.

A handwritten signature in blue ink that reads "Hans Ole Rian".

Hans Ole Rian
Forbundsleder
Creo – forbundet for kunst og kultur